

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. V. Divini Verbi auctoritate ostenditur, dari jam in nobis immunitatem
à neceßitate, seu libertatem indifferentiæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

SECTIO QUINTA.

Divini Verbi auctoritate ostenditur,
dari jam in nobis immunitatem
à necessitate, seu libertatem
indifferentiae.

I.
In divinis
Literis quot
sententias,
tot oracula.

Ad divinas Literas orthodoxi omnes tanquam ad oraculum configuiunt, inde certissima responsa, rurisque controversarum decisiones petunt, quodque illarum calculo firmatum vident, velut indubitatum amplectuntur. Ut ergo hæc veritas, dari scilicet post Adam lapsum in hominibus libertatem indifferentiam circa bonum & malum, melius nobis innoscet, eam ad divini Verbi testimonium veluti ad lapidem lydium exploreremus.

II.
Dari hanc
libertatem
indifferentiam
ostenditur
ex variis sa-
era Scriptu-
ralibus.

Ad hanc ergo veritatem comprobandum illud in primis occurrit, quo Moyses Deut. 30. vers. 19. populum Iraeliticum affat: *Testes invoco hodie celum & terram; quod proponerim vobis vitam & mortem, benedictionem & maledictionem. Elige ergo vitam, ut & tu vivas, & semen tuum. Quia sane verba frustra protulisset Propheta, nisi in ipsorum potestate fuisset alterutrum ex iis eligere. Non absimile est illud, quod Gad Propheta Davidi, Dei iussu proponuit: Trium, inquit, tibi datur opus, elige unum quod volueris ex his, ut faciam tibi, &c.* Optio certè hæc ei data aperte indicat penes ipsum fuisse, ad unumquodque ex illis se pro suâ voluntate inflectere, alioqui inaniter planè facta ipsi fuisset illa propositio.

III.
Numer. 30.
v. 14.
Ecclesiastici
c. 31. v. 10.

Idem clare ostendit illud Numerorū trigesimo: *In arbitrio viri erit, ut faciat, sive non faciat: & Ecclesiastici trigesimo primo: Qui potuit transgre- & non est transgreffus, facere mala, & non fecit. Eadem veritate, in hominibus scilicet post primi parentis lapsum dari libertatem indifferentiam manifeste probat id quod Genesis 4. vers. 7. dixit Deus Caino: hic enim cum fratrem suum Abelum occidere statuisset, ut eum à tam immani, quod animo conceperat facinore cohiberet, sic illum est allocutus: Quare iratus es, & cur concidit facies tua? Nonne si bene egeris, recipies? Sin autem male, statim in foribus peccatum aderit. Sed sub re erit appetitus eus, & tu dominaberis illius.* En Deus Caino, qui post Adami lapsum natus est, dicit appetitum peccati, sub ipso futurum: quia ergo fronte quicquam dixerit appetitum, seu concupiscentiam ita homines in naturâ lapsâ ad peccatum rapere, ut ei resistere non possint? Deinde eidem dicit Deus ipsum appetitum ad peccatum aliicienti dominaturum: quale dominum in appetitu, si hic ita ad malum pertrahat, ut in homini potestate non sit, illi refragari, sed velit nolit det manus, & quicquid suadet concupiscentia, necessariò amplectatur? Certe appetitus homini dominatur potius, quam homo appetitus?

IV.
Frustra in
hac sententia
Deus à Caino
petuit,
Cur iratus
es?

Deinde, si non sit in hominibus post lapsum primi parentis libertas indifferentia, qua ratione a Caino petere potuit Deus, *Quare iratus es?* Respondere enim facile-juxta adversarios potuisset Caino, quia ad irascendum sum necessitatus, & hac in parte non habeo libertatem. Sanè si res ita sit, non habeat cum homine, frustra Pater à Filio petetur cur mihi non obtemperas, frustra à reo iudex quereret, cur furatus es, cur hominem occidisti, &c. eodem namque modo ab equo pe-

E. P. Comptoni Theol. Scholast. Tom. I.

teret quis, cur aliena grana aut gramina depalcis, par juxta à lupo, cur agnum devoras, &c. si par hominibus & bestiis incumbit isthac faciendo necessitas. Sed de hoc iterum postea recurret sermo.

Nec minus clare libertas hæc indifferentia hominum post lapsum, in novo Testamento traditur: sicut, ad Corinthios cap. 7. v. 37. ait Apostolus: *Qui statuit in corde suo firmus, non habens necessitatem, sed potestatem habens sine voluntate, quamvis hoc intelligi forte posit de necessitate, non physica, sed morali. Ut vero alii omissam, hoc ipsum apertissime convincit illud Apocalypsis 3. vers. 20. Ecce isto ad gloriam & pulso: si quis aperuerit mihi, intrabo, &c. Deo ergo ad cordis januam pulsanti, hoc est, per sanctas inspirationes, lumine cœlitus intus, ad resipiscendum, ac penitentiam de peccatis agendum, virtutisque exercitationem invitanti, integrum est homini aperi, hisque Dei illustrationibus consernum præbere, ac divina gratia cooperari. Frustra ab enim tam pretiosum semen in hominum animis spargeret ecclesiæ agriculta, si fructus ex eo provenire nullus posset. In quam rem pulchre Origenes in illa verba Numerorum: Et nunc Israhel, potest et quid Dominus Deus poscit abs te, &c. Errubescant illi præbe. hec verba, inquit, qui negant in homine liberum arbitrium. Quomodo posceret ab homine Deus, nisi haberet homo in suâ potestate, quod poscenti Deo deberet offerre.*

Alia Scripturæ loca, que infinita prope sunt, VI. omitto: res enim haec, in nobis scilicet, etiam Nullus liber post Adami lapsum, dari libertatem indifferentiam in bonum & malum, ita ut ad utrumlibet se pro minibus esse arbitrio inclinare quis posset, tam aperte in diversis Literis traditur, ut nullus, nisi perverissimus, nisi quod planeque perficit frontis, quique ultrò oculos, oculis ultrò occludat, de eâ dubitare possit.

SECTIO SEXTA.

Libertatem indifferentiam in statu na-

turæ lapsæ reperiri in hominibus,

Patrum testimonii
probatur.

SACRAS Literas & Concilia à nobis contra Janfenum stare, libertatemque à necessitate, Patres uno etiam post peccatum primi parentis in hominibus ostenduntur, latè ostensum est Sectionibus præcedentibus: dari jam in nunc idem auctoritate Patrum, qui sœculis ante-tamen indifferentiis, jam inde à nascente Ecclesiâ floruerunt, forent, si ipsiusque adeo antiquitatis voce ostendendum.

Patres ergo miri hac in re conspirant, darique II. jam in nobis liberum arbitrium, seu immunitatem à necessitate, ita constanter assertur, ut suum patrum pro pervacaneum sit corum testimonia atterere: qui differentia enim unitus hac in re sententiam refert, eadem testimonio operâ sententiam refert omnium. Ut tamen ex proferantur innumeris paucula deprimant: *Homo, inquit S. Ireneus, vir ob eximiam in literis & virtute præstantiam, fusumque pro Christo sanguinem, summo fener in honore & estimatione in Ecclesiâ habitus, Homo rationalis, & secundum hoc Deo similis, liber in arbitrio factus, & sua potestatis, ipso sibi causa est, ut aliquando quidem frumentum, aliquando palea fiat. Quomodo quicunque liber est, ac sua potestatis, si necessariò ad utrumque feratur.* Clarius hoc idem tradit S. Basilus: *Creatura ita lib. 3. cōtra comparata est, inquit, ut virtutis, & divine dilectionis Euomia.*